

**Minister Edukacji
Rzecznik Praw Dziecka
Przewodnicząca Komisji Edukacji, Nauki i
Młodzieży Sejmu RP
Media**

Istotne problemy edukacji.

**Rekomendacje kadry kierowniczej oświaty ws. niezbędnych zmian w systemie oświaty.
Stanowisko Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Kadry Kierowniczej Oświaty 2.01.2024 r. [aktualizacja
3.01.2023]**

Jako dyrektorzy szkół i placówek oświatowych, urzędnicy oświatowi, działacze pozarządowi – w liczbie ponad 7000 osób oraz 1000 uczestników Kongresu - apelujemy o przywrócenie w edukacji praw podstawowych ustalonych w Konstytucji RP, opartych „na poszanowaniu wolności i sprawiedliwości, współdziałaniu władz, dialogu społecznym oraz na zasadzie pomocniczości umacniającej uprawnienia obywateli i ich wspólnot”. Apelujemy o:

- **Autonomiczną szkołę¹** - funkcjonującą na zasadzie zaufania do nauczycieli i kadry kierowniczej, całych wspólnot szkolnych.
- **Prawdziwy dialog** z dyrektorami, nauczycielami, rodzicami, uczniami – we wszystkich istotnych sprawach dotyczących edukacji, a przede wszystkim realne konsultacje społeczne w procesie stanowienia prawa oświatowego.
- **Odbudowę autorytetu nauczyciela**, statusu pracowników oświaty, co jest niezbędne zarówno do tworzenia właściwego klimatu szkoły, sprzyjających warunków rozwoju dzieci i młodzieży, jak i do powstrzymania odejść nauczycieli z zawodu.
- **Podjęcie niezbędnych prac**, mających na celu naprawę oświaty, zgodnie z poniższymi rekomendacjami kadry kierowniczej oświaty; poniżej wskazujemy obszary niezbędne do dyskusji.

I. RZETELNE KONSULTACJE SPOŁECZNE, OTWARTY PROCES LEGISLACJI I NIEZBĘDNE BADANIA OŚWIATOWE. ZARZĄDZANIE SYSTEMEM EDUKACJI.

- **Postulujemy przyjęcie „opcji zerowej” prac rządu – tj. powstrzymanie się przed zmianami, nawet próbami realizacji obietnic wyborczych i – w pierwszej kolejności - podejmowanie konsultacji ze specjalistami, dyrektorami, nauczycielami, samorządowcami, rodzicami, uczniami.**
- **Oczekujemy czasu na konsultacje** zmian prawa – powinien wystarczać na powstrzymanie się przed błędami.
- **Głos rodziców – czyli Rady Rodziców.** W Polsce brakuje uwzględniania głosu realnej reprezentacji rodziców – nieupolitycznionej i demokratycznej. Tymczasem mamy istniejące, ustawowo umocowane Rady Rodziców. Apolityczne, wybrane przez swoje szkoły, regularnie zmieniające skład. Zachęcamy do regularnego zasięgnięcia ich opinii – np. na

¹ Pisząc „szkoła” mamy na myśli rozumienie ustawowe, obejmujące m.in. przedszkola, MOW i inn.

losowo wybranej próbie².

Uzasadnienie: Bezrefleksyjna realizacja zapowiedzi wyborczych kojarzy się społecznościom szkolnym z likwidacją w 2016 r 7500 polskich gimnazjów, mimo protestów nauczycieli i dyrektorów, mimo bezsensu tego niszczącego wiele lat pracy nauczycieli i samorządowców przedsięwzięcia. Tworzenie prawa oświatowego to w ostatnich latach: **nieobecne pilotaże poważnych zmian, brak lub nieuwzględnianie badań, fasadowe konsultacje, chaotyczne, reaktywne wprowadzanie niedopracowanych aktów prawnych** (patrz: awans zawodowy nauczycieli, wprowadzanie specjalistów pomocy psychologiczno-pedagogicznej, do szkół, podstawy programowe, tworzenie prawa mającego wprowadzać „zarządzanie strachem” nauczycieli i dyrektorów i wiele innych). Oczekujemy dobrego prawa oświatowego.

II. SYSTEM OŚWIATY. ZARZĄDZANIE I DECENTRALIZACJA.

Minister Edukacji Narodowej prowadzi instytucje centralne oraz lokalne, których celem jest wspieranie systemu oświaty, może także współpracować z partnerami i instytucjami samorządowymi. Rekomendujemy zatem ich efektywniejsze zaangażowanie, m.in. poprzez:

- Intensywne włączenie **Instytutu Badań Edukacyjnych** do procesu analizowania planowanych zmian oraz zastanego stanu edukacji, a także wykorzystanie instytutu do badań efektywności edukacji – metodami naukowymi, niezakłócającymi pracy szkoły, przede wszystkim po to, by **zastąpić usztywniony i archaiczny nadzór pedagogiczny** i (zbędne w szkole podstawowej) egzaminy zewnętrzne.
- **Uelastycznienie działań Centralnej Komisji Egzaminacyjnej** w odniesieniu do szkół, w których przeprowadzane są egzaminy. **Za docelowo niepotrzebne uważamy egzaminy kończące szkołę podstawową.** Wyniki egzaminów przyczyniają się do tworzenia rankingów i etykietowania szkół, bez uwzględniania specyfiki ich pracy oraz uczniów. Obecnie, nie tylko w Polsce, ale i na całym świecie krytykuje się standaryzowane badanie wyników nauczania – stanowiące cel, a nie metodę badawczą. W naszej opinii istnieje tylko jeden argument przemawiający za organizacją egzaminów na koniec szkoły podstawowej: **„wyrównanie szans” uczniów różnych typów szkół w rekrutacji do szkół średnich.** Wymaga to wyjaśnienia – czy uczniowie różnych typów szkół są traktowani równo. Jednocześnie egzamin na koniec VIII klasy nie daje szkole potrzebnej informacji zwrotnej – ponieważ egzaminowanych uczniów już nie będzie okazji objąć jakimkolwiek wsparciem – skoro odchodzą ze szkoły.
- Dobre wspieranie edukacji przez **Ośrodek Rozwoju Edukacji**, który mógłby stać się podwaliną pod nowe lokalne instytucje nadzoru – zastępujące lub zmieniające kuratoria oświaty.
- **Zastąpienie Kuratoriów Oświaty lokalnymi centrami wspierania szkół.** W ostatnich latach obserwowaliśmy, jak łatwo kuratorzy mylili zapewnianie jakości z władzą – przeczącą zasadzie pomocniczości państwa i odbierającą sprawczość samorządom. Lokalne instytucje wsparcia (być może lokalne „Ośrodki Rozwoju Edukacji”) byłyby przybliżeniem do wspierającego systemu skandynawskiego, z zaufaniem do nauczycieli i brakiem nacisków na dyrektorów i samorządy. Państwo wystarczająco skutecznie może wiedzieć jak kształcać szkoły – z badań naukowych, na nieprzeszkadzającej próbie naukowej. Do niczego nie jest potrzebna – oprócz ręcznego sterowania – informacja jak pracuje dana konkretna szkoła. Potrzebne jest za to codzienne wspieranie przez pracownika, przygotowanego do tego zadania.

² Świetnym przykładem sukcesu zgromadzenia takiego grona Rodziców był przeprowadzony ok 9-10 lat temu konkurs „Mam 6 lat”. Do finału zaproszono przedstawicieli RR ze wszystkich województw – byli to rodzice, których dzieci aktualnie uczęszczały do I klas SP.

- **Nadzór prawny, kontrola nad szkołami – powinny być sprawowane przez samorządy i wojewodów.** Podobnie jak sprawowane są przez nadzór skarbowy, sądy, sanepid etc.
- **Zasady powierzania stanowisk dyrektorów³ i odwoływania z tych stanowisk.** Przebieg konkursów oraz odwoływanie dyrektorów bywają fikcją, zdarza się upolitycznianie tych działań. Sugerujemy dyskusję nad powierzeniem większej odpowiedzialności za proces obsadzania stanowisk dyrektorskich organom prowadzącym szkoły/przedszkola/placówki.

III. UCZNIOWIE I ICH PRAWO DO UWAGI NAUCZYCIELI. POSTULATY STANDARDÓW.

Odnotowujemy rosnącą liczbę uczniów z orzeczeniami o szczególnych potrzebach wsparcia. Dostrzegamy, że **współczesne dzieci i młodzież wyraźnie wymagają zwiększonej uwagi dorosłych**, dostatecznego poznania, rozpoznania ich problemów wychowawczych, ale i potrzeb przez nauczycieli/opiekunów, a także określenia przyczyn nienadążania za szkolnym tokiem kształcenia. Rośnie liczba **samobójstw dzieci i młodzieży**. Pomocne w rozwiązaniu powyższych problemów mogą być m.in.:

- **Zmniejszenie liczebności klas do ok. 18 uczniów.** Dotychczasowe badania oświatowe skupiały się na wpływie liczebności klas szkolnych na wyniki kształcenia. Tak prosta „ekonomia kształcenia” to dziś za mało. Nie doceniono potrzeb społecznych uczniów, ich rosnącej wrażliwości, problemów wychowawczych rodziców. Wrażliwość młodych, przytłoczenie ich bodźcami współczesnego świata potwierdzają konieczność zmniejszenia tej liczby do ok. **18**. To postulat wysoko oceniony przez nauczycieli, dyrektorów, zaakceptowany także przez samorządowców. Ta **inwestycja państwa w edukację zniweluje plagę korepetycji**, uczniom da czas i uwagę nauczycieli oraz bezpieczeństwo i przestrzeń do budowania wzajemnych relacji.
- **Zapewnienie klasie stałej obecności nauczyciela wspomagającego⁴.** Jest to na tyle efektywny sposób wspierania uczniów na zajęciach, że może znacząco wpłynąć na efekty kształcenia dzieci - zarówno mających orzeczenia o potrzebie dodatkowego wsparcia, jak i wszystkich, mających problemy z nadążaniem za resztą rówieśników w nauce. Rządzący nie podejmują prób zrozumienia, że niż demograficzny, który będzie się pogłębiał jest **szansą na podwyższenie standardów edukacyjnych**.
- **Zmniejszenie liczebności dzieci w grupach przedszkolnych oraz obecność nauczycieli wspomagających** (normą w przedszkolach w całej Polsce są: wzrost liczby dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz braki kadrowe).

IV. WYRÓWNANIE SZANS EDUKACYJNYCH WSZYSTKICH POLSKICH UCZNIÓW I WYCHOWANKÓW.

Rekomendujemy w ww. zakresie m.in.:

- **Realnie powszechny i bezpłatny dostęp wszystkich polskich dzieci do przedszkola**, jako niezbędnego etapu edukacyjnego, ważnego dla rozwoju każdego dziecka oraz wpływającego na kolejne etapy kształcenia
- **Obowiązek przedszkolny pięcioletni – jako gwarancja równych szans w szkole –** koniecznie po konsultacjach z rodzicami

³ szkół/przedszkoli/placówek

⁴ Współorganizującego proces kształcenia

- **Równy dostęp do usług edukacyjnych** - wycieczki szkolne, wyjścia, projekty, wyposażenie dzieci i uczniów także szkół średnich w materiały – powinny być finansowane ze środków w budżetach szkół, placówek oświatowych
- **Całodzienna opieka medyczna** w przedszkolach i szkołach – w tym stale obecna pielęgniarka.

V. AUTONOMIA SZKOŁY. OCZEKUJEMY REALIZACJI KONSTITUCYJNEJ ZASADY „POMOCNICZOŚCI PAŃSTWA, UMACNIAJĄCEJ UPRAWNIENIA OBYWATELI I ICH WSPÓLNOT”.

Szansą na demokratyczny rozwój społeczeństwa jest dobra oświata publiczna. **Postulujemy powrót do trwającej od końca XX wieku decentralizacji zarządzania oświatą publiczną.** Oczekujemy by:

- **Każda szkoła mogła być inna** – budowana w lokalnym dialogu z rodzicami, samorządem, całą społecznością szkolną.
- **Państwo nadawało ogólne ramy** funkcjonowania szkół, podstawy programowe przedmiotów, wspólne cele – lecz umożliwiało elastyczny wybór sposobu i zakresu ich realizacji.
- **Nadzór państwa nad oświatą** polegał na wspieraniu **samooceny** szkoły. Państwo powinno – w ramach zapewniania jakości – dbać o to by szkoły się należycie „samooceniały a nie samooszukiwały”. Do takiego nadzoru pedagogicznego wystarczy wspieranie szkół w tworzeniu wewnątrzszkolnych systemów zapewniania jakości **oraz samoograniczenie państwa w próbach ingerencji w życie szkoły, zaufanie do szkół.** W tym obszarze wraca dyskusja nad istnieniem kuratoriów oświaty – w obecnym kształcie.
- **Wolność nauczyciela** mogła dawać mu swobodę wyboru treści i metod nauczania, stylu pracy wychowawczej. Odpowiedzialność nauczyciela musi zobowiązywać go do unikania indoktrynacji światopoglądowej, pojmowania wolności ucznia - w bezpiecznym dla ucznia zakresie - jako zobowiązania.

VI. ODBUDOWA AUTORYTETU NAUCZYCIELA, STATUS, ODEJŚCIA WYKWALIFIKOWANYCH NAUCZYCIELI, ROZPOCZĘTA SELEKCJA NEGATYWNA DO ZAWODU.

Z nadzieją witamy powyborcze zapowiedzi poprawy warunków płacowych nauczycieli. Odczuwalnie też uległ pogorszeniu klimat, warunki pracy nauczyciela i dyrektora. Postulujemy:

- **Znaczący wzrost wynagrodzeń nauczycieli, który dałby nam – kadry kierowniczej – możliwość powstrzymania ucieczki specjalistów od zawodu i pozyskiwanie nowych.**
- Powiązanie dalszych zmian wynagradzania tej grupy zawodowej ze wzrostem **średniego wynagrodzenia w gospodarce narodowej.**
- Wprowadzenie zasady – dotyczącej pracowników samorządowych - przyznania nagrody jubileuszowej nauczycielom po 45 latach pracy.
- **Wspieranie nauczycieli w ich trudnej pracy w społeczności szkolnej.** Pozwólmy nauczycielom pracować bez presji, bo ich działania są dobrem wspólnym. Nauczyciele mówią nam, że „powinni uczyć, a zostali utopieni w dokumentacji i bardzo trudnej komunikacji z rodzicami”, co dzień „dewastuje się autorytet zawodu”. Potrzebujemy poszanowania kwalifikacji i kompetencji naszych nauczycieli.
- **Podjęcie dyskusji nad przyszłością systemu awansu zawodowego nauczycieli, który**

uważamy za nieskuteczny. Jest to jednak aktualnie, na tle ogromnych problemów edukacji w Polsce problem do rozważenia później⁵.

VII. NAUKA i SZKOLNICTWO WYŻSZE A OŚWIATA.

Oczekujemy wsparcia ze strony świata nauki. Odczuwamy jego niedostateczne działania w sferach:

- **Kształcenia nauczycieli. Zaniechania w tej kwestii wymagają dziś gruntownych zmian.** Przygotowanie do zawodu nauczyciela jest w Polsce archaiczne i nieprofesjonalne. Zatrudniając nauczycieli potrzebujemy kandydatów, którzy mają **kompetencje wychowawcze i dydaktyczne takie jak: umiejętność oceniania i doceniania, motywowania uczniów, kompetencje wychowawcy klasy**. Postulujemy przywrócenie sieci dobrze dotowanych **szkół ćwiczeń** dla nauczycieli, poszerzenie zakresu (i finansowania) praktyk nauczycielskich w szkołach, korzystanie z mentorów – doświadczonych nauczycieli. Niezbędne jest zobowiązanie szkolnictwa wyższego do podjęcia współpracy z oświatą w tym zakresie. Rekomendujemy **przywrócenie przy rekrutacji na studia pedagogiczne egzaminu sprawdzającego predyspozycje do zawodu** (dykcja, wymowa, kultura, psychologia)
- **Badań „stosowanych”** i inicjatyw wnoszących istotny wkład w rozwój metod kształcenia, wychowania, dających nauczycielom i szkołom inspiracje dla rozwoju. Mamy zaszczyt i przyjemność współpracować z naukowcami, którzy znają oświatę i służą chętnie swą wiedzą, badaniami jej ulepszaniu. Jest ich jednak za mało, odczuwamy na tym polu ogromny brak kadry naukowej służącej edukacji uczniów, „nauczycieli nauczycieli”.
- **Podjęcie badań nad zapewnianiem jakości edukacji.** Potrzebujemy metod badawczych, które umożliwią szkołom autonomię i niezakłócony tok pracy, a zarazem umożliwią państwu badanie skuteczności i kierunków rozwoju edukacji.

VIII. KRYZYS WYCHOWAWCZY I SPOŁECZNY. NIEZBĘDNA DYSKUSJA NAD PRAWAMI I OBOWIĄZKAMI SZKOŁY, RODZICÓW, UCZNIÓW.

Nasza szkoła stawia czoła pogłębiającemu się kryzysowi społecznemu, łączącemu problemy wychowawcze rodzin i społeczności szkolnych, presje cywilizacyjne. Rodzice nauczyciele, dzieci – wszyscy uczymy się żyć i współpracować w zmieniającej się błyskawicznie rzeczywistości, stawiać czoła obawom towarzyszącym kryzysom cywilizacyjnym. Nie zaradzimy problemom obwiniając się nawzajem, lecz współpracując. Nie zaradzimy też tym problemom, nie mając prawa działania. Niestety nie zawsze spotykamy się z dobrą wolą uczestników dialogu. Dlatego proponujemy niezbędne działania, takie jak:

⁵ OSKKO promuje rozwiązanie odmienne od aktualnie wprowadzonego w Polsce, który nie jest wystarczająco projakościowy. Proponujemy podjęcie działań w kierunku **stworzenia nowego systemu awansu zawodowego, realnie pozwalającego na awans w ramach szkoły**. Należy odejść od opłacania kolejnych, następujących co kilka lat biurokratyzowanych działań nauczycieli, **zarzucić skomplikowany i sztuczny system "awansu" na rzecz prostej zasady - szkolni liderzy powinni otrzymać za swą pracę zapłatę, wpływ na zarządzanie szkołą oraz odpowiedzialność za swe działania kierownicze**. Należy zmierzać do utworzenia formalnych stanowisk liderów w szkole: szefów zespołów przedmiotowych, wychowawczych, szkolnych koordynatorów itp. Nowy system awansu i motywowania nauczycieli pozwoli zrealizować ambicje nauczycieli w konstruktywny sposób, uruchomi aktywność zaangażowanych w proces zarządzania ludźmi i da dyrektorowi sojuszników, spowoduje, że zaczniemy płacić za realnie wykonywaną pracę. Awans tego typu, **nie narusza bazowych zarobków nauczycieli**, muszą to być funkcje i wynagrodzenie „ponad”.

- **Edukacja dorosłych i dzieci w zakresie praw i obowiązków ucznia, rodzica, wychowawcy.** Powinniśmy wspólnie podjąć pracę nad przywróceniem wzajemnego szacunku i dialogu stron. Sytuacja jest obecnie na tyle napięta, że obserwujemy rezygnację dobrych nauczycieli, z powołaniem, z pracy w szkole. Presja roszczeń i oskarżeń, oczekiwań wobec nauczycieli sprawia, że porzucają oni zawód. Zdajemy sobie sprawę z tego, że szkoła nie jest w społeczeństwie wyspą i jest to tylko część problemu, jaki mamy my – wszyscy Polacy.
- **Wsparcie rodziców w nabyciu kompetencji wychowawczych.** Szkoła jest najlepszym miejscem by bezpiecznie rozmawiać o wychowaniu. Powinien znaleźć się czas i kadra dla wspierania rodziców w ich wątpliwościach i chęci rozwoju umiejętności wychowywania.
- **Wychowanie do odnalezienia się w przestrzeni wolności i odpowiedzialności.** Dla odnalezienia się w świecie dorosłych uczniom potrzebna jest **świadomość siebie, umiejętność podejmowania decyzji i ponoszenia za nie odpowiedzialności.** Każdy uczeń musi mieć możliwość doświadczania podejmowania decyzji, samostanowienia i ponoszenia odpowiedzialności za nie od najmłodszych lat, są to bowiem jedne z licznych kompetencji wymaganych w przyszłości na rynku pracy. **Każdy rodzic/opiekun** powinien również mieć świadomość swoich praw i obowiązków w tym zakresie – i ponosić swą odpowiedzialność, wykazywać aktywność. **Wymaga to jasnego kontraktu oświaty z rodzicami.**

IX. REFORMA KSZTAŁCENIA – INTEGRACJA W KL. IV-VI. KSZTAŁCENIE KU PRZYSZŁOŚCI. PODSTAWY PROGRAMOWE, OCENIANIE, EGZAMINOWANIE.

- **Czas na reformę szkoły podstawowej i wprowadzenie kształcenia zintegrowanego do klas IV-VI.** **Wysoko oceniamy zapowiedzi wprowadzania integracji przedmiotów przyrodniczych w klasach IV-VI.** To jednak okazja do podjęcia dalej idących kroków – reformy całości nauczania w klasach IV-VI. Dobrym pomysłem jest zintegrowanie przedmiotów przyrodniczych, ale zwracamy uwagę, że ten proces nie będzie należycie przygotowany do 1 września 2024r. Nauczyciele jednak podejmą się tego zadania, jeśli otrzymają wolność tworzenia i będą motywowani do pracy wzrostem szacunku do ich pracy i należytych wynagradzaniem.
Proponujemy ten eksperymentalny krok uczynić czymś większym – przygotowaniem w tym samym czasie – przed następnymi latami szkolnymi integracji wszystkich przedmiotów w kl. IV-VI. To realne – co udowadniają co dzień nauczyciele klas początkowych. Taki proces wymaga jednak pilotażu, którego dobrą próbą jest objęcie zmianą przedmiotów przyrodniczych.
- **Popieramy – i od lat postulujemy – ograniczenie podstaw programowych** przedmiotów. Od kilku lat – wskutek m.in., doświadczenia pandemii, likwidacji gimnazjów - konieczne jest podjęcie prac nad dostosowaniem podstaw programowych przedmiotów szkolnych do wyzwań współczesności. **Natychmiastowe podjęcie prac, nie może oznaczać bezrefleksyjnego wprowadzania zmian.** Powinno się toczyć w procesie i rzetelnym dialogu ekspertów i praktyków oświaty (do dziś pamiętamy fasadowe konsultacje podstaw programowych podjęte przez resort edukacji ponad 7 lat temu, dlatego za pilne uważamy podjęcie konsultacji z nauczycielami, a nie realizacji czyichkolwiek wyobrażeń). Podstawy programowe są powszechnie krytykowane za przeładunek treściami, chaotyczność.
- **Ocenianie szkolne.** Postulujemy **odejście od oceniania stopniem** w szkole podstawowej. Oczekujemy też **rezygnacji z oceniania zachowania** – na rzecz opisywania i diagnozy

wychowawczej, mogącej wpływać na poprawę działań szkoły i rodziców. Rekomendujemy także **likwidację świadectw promocyjnych** – jako niepotrzebnych dokumentów. Jedynymi świadectwami powinny być świadectwa ukończenia szkoły.

- **Edukacja domowa.** Niezmiennie **popieramy umożliwienia rodzicom samodzielnej edukacji w domu**, gdy rodzice są w stanie podjąć taki wysiłek – we współpracy ze szkołą. Uniemożliwianie im tego byłoby niedemokratyczne i czasem nieludzkie, np. wobec szczególnych potrzeb społecznych czy słabego zdrowia i narażenia dziecka na zakażenie w szkole. Dyskusyjne jest „uprzemysłowianie” takich działań, czynienie ich przedmiotem działalności gospodarczej.
- **Platforma edukacji zdalnej – nieodrobiona lekcja pandemii** która była głośno zapowiadana podczas pandemii. Nie zrobiono w tej sprawie nic. Przykładem odwrócenia porządku działań i braku koncepcji systemowej jest akcja „laptopy dla uczniów i nauczycieli” to – akcyjność, brak przejrzystych argumentów. Do dobrej edukacji, także w zakresie TIK, potrzebny jest nie tylko i nie najpierw sprzęt, ale przede wszystkim zmiany jakościowe.

Zrzeszająca 7000 członków rzeczywistych i ok. 33 000 sympatyków organizacja dyrektorów, liderów i urzędników - Ogólnopolskie Stowarzyszenie Kadry Kierowniczej Oświaty (OSKKO) z nadzieją oczekuje zmian i deklaruje współpracę w dziele naprawy edukacji w Polsce. Prosimy o uwzględnienie postulatów, nad którymi pracowały tysiące osób. Deklarujemy chęć spotkań i konstruktywnych rozmów.

Kontakt: Dyrektor Biura OSKKO, Marek Pleśniar, tel. **513 057 830** email: marek.plesniar@oskko.edu.pl

Ogólnopolskie Stowarzyszenie Kadry Kierowniczej Oświaty (OSKKO)
ul. Żniwna 58, 10-811, Olsztyn, www.oskko.edu.pl email: oskko@oskko.edu.pl

Do wiadomości: Posłowie, Senatorowie. Minister Edukacji Narodowej. Samorządowcy. Rodzice. Media.

